

Justis- og beredskapsdepartementet

Sendes elektronisk

Deres ref.: 22/590

Dato: 1. mars 2022

Vår ref.: 316275

Høring - forslag til midlertidig hjemmel for pålegg om undersøkelse og tvangstesting for covid-19 mv

1 INNLEDNING

Advokatforeningens tillitsvalgte advokater utfører et omfattende frivillig og ulønnet arbeid for å ivareta rettsstaten, rettsikkerheten og menneskerettighetene. En del av dette arbeidet består i å utarbeide høringsuttalelser.

Advokatforeningens høringsarbeid er organisert i 27 lovutvalg og 13 faste utvalg, oppdelt etter særskilte rettsområder og rettslige interesseområder. Om lag hundre høringsuttalelser utarbeides av Advokatforeningens tillitsvalgte advokater hvert år.

Alle våre høringsuttalelser er forfattet av advokater med ekspertise innenfor det rettsområdet som lovforslaget gjelder. En ekspertise som ikke er hentet kun fra juridisk teori, men fra advokatenes praktiske erfaring med å bistå sine klienter – i den norske rettsstatens hverdag. Denne høringsuttalelsen er skrevet ut fra Advokatforeningens ønske om å bidra til gode lovgivningsprosesser, og gode lover.

2 SAKENS BAKGRUNN

Vi viser til høringsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet, publisert den 07.02.2022, med høringsfrist den 01.03.2022.

Høringen gjelder forslag til midlertidig hjemmel for pålegg om undersøkelse og tvangstesting for covid-19 mv.

Denne høringen er i hovedsak utarbeidet av Advokatforeningens lovutvalg for asyl- og utlendingsrett. Lovutvalget består av Olga Halvorsen (leder) Félix Olivier Helle, Maral Houshmand, Kjetil Sørensen, Elisabeth Poverud Løland, Daniel Riibe-Stokland og Kumrije Rusiti.

3 KOMMENTARER TIL FORSLAGET

Departementet foreslår blant annet å innføre en midlertidig lovhjemmel i utlendingsloven om at utlendingen har plikt til å medvirke til en covid-19-test, når dette er nødvendig for å gjennomføre uttransportering. I tillegg foreslås en midlertidig lovhjemmel som innebærer at politiet skal kunne iverksette tvangstesting hvis utlendingen ikke medvirker til å la seg teste. Departementet legger til grunn at det er tale om svært enkle og lite inngripende testmetoder. Forslaget er videre begrunnet i smittevernhensyn, samt hensynet til effektiv gjennomføring av utsendelse av personer som ikke har lovlig opphold i Norge, og utlevering/overlevering av ettersøkte.

Advokatforeningen er enig i at testmetodene i seg selv er lite inngripende. Derimot vil testing ved bruk av tvang utvilsomt være svært inngripende. Dersom en utlending ikke vil etterkomme pålegget, og det blir anvendt tvang, vil det i realiteten innebære at utlendingen må holdes fast i en slik grad at testpinnen vil la seg føre inn i nese og munn mot utlendingens vilje. En slik maktbruk vil etter Advokatforeningens syn stille meget strenge krav til begrunnelsen for inngrepet, og det må være helt tvingende nødvendig for å ivareta de legitime formål jf. høringsbrevet, jfr. EMK artikkel 8 nr. 2.

Advokatforeningen er ikke enig i departementets begrunnelse om at dette tiltaket er «nødvendig» for å ivareta nevnte formål. Advokatforeningen har merket seg at departementet begrunner tiltaket i flere formål. Vi sitter imidlertid igjen med den oppfatning at det overordnet er effektueringshensyn som gjør seg gjeldende, herunder iverksettelse av uttransport der utlendingens manglende vilje til å avgi test står i veien for det.

Advokatforeningen mener det i dag eksisterer tvangsmidler i utlendingsloven som ivaretar disse hensyn. For eksempel gir utlendingsloven § 106 b tredje ledd adgang til frihetsberøvelse utover 12 uker ved manglende samarbeid.

Departementet tilkjenner at erfaringen så langt er at flere av dem som først har nektet å la seg teste, senere har medvirket til testing.

Det fremstår derfor som at behovet for en midlertidig lovhjemmel dermed ikke er presserende.

Tvangstesting for covid-19 fremstår etter dette som et unødvendig inngrep og en krenkelse av den enkeltes rettigheter etter Grunnlovens § 102 og EMK Art 8 nr. 1.

Advokatforeningen mener at forslag til slike inngripende lovhjemler krever grundigere utredning samt at problemstillingene behandles med ordinære høringsfrister.

På denne bakgrunn går Advokatforeningen mot forslaget om å innføre midlertidig lovhjemmel for tvangstesting for covid-19 mv.

Jon Wessel-Aas
leder

Vennlig hilsen

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Hedda Emilie Berntsen
heb@advokatforeningen.no